

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग
टंगाल, काठमाडौं

मिति: २०७९।०८।१९ गते।

प्रेस विज्ञप्ति

विषय: अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट विशेष अदालत काठमाडौंमा दायर भएका मुद्दाहरूमा विशेष अदालतबाट भएको फैसलाउपर आयोगलाई चित्त नबुझी सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएका मुद्दाहरू ।

अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोगबाट विशेष अदालत, काठमाडौंमा दायर भएका मुद्दाहरूमा विशेष अदालतबाट विभिन्न मितिमा फैसला भएका मध्ये घुस/रिसवत सम्बन्धी-३ (तीन) वटा मुद्दाहरूमा आयोगको निर्णय अनुसार मिति २०७९।०८।१९ गते सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएको विवरण देहायानुसार रहेको छ ।

सहायक प्रवक्ता
देवी प्रसाद थपलिया

देहायः

सि.नं.	प्रतिवादीहरू	मुद्दा	आयोगको माग दावी	विशेष अदालतको फैसला र आधार	आयोगबाट सम्मानित सर्वोच्च अदालतमा पुनरावेदन गरिएका आधारहरू
१	प्रतिवादी हुकुम बहादुर ओली (वि.अ. को मु.नं (०७७-CR-०००९) फैसला मिति २०७९।०३।१०	घुस/रिसवत लिई भ्रष्टाचार गरेको।	प्र. हुकुम बहादुर ओलीले गरेको उक्त कार्य भ्र.नि ऐन, २०५९ को दफा ३ को उपदफा (१) बमोजिमको कसुर भएकोले निजलाई विगो रु. ९६,३००।— कायम गरी भ्र.नि ऐन, २०५९ को दफा ३ को उपदफा (१) र दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिम सजाय हुन।	फैसला: प्रतिवादीलाई सफाई। विशेष अदालतले सफाई दिँदा लिएका आधार: <ul style="list-style-type: none"> प्रतिवादीले अनुसन्धान तथा अदालतमा बयान गर्दा आरोपित कसूरमा इन्कार रही बयान गरेको र आफ्ना साक्षीको बकपत्र समेतबाट समर्थित गराएको, बरामदी रकम आयोगबाट उपलब्ध सरकारी कोषको रकम प्रयोग गरिएबाट बरामदी नै प्रमाणयोग्य नदेखिएको र बरामदी रकमको अभावमा घुस/रिसवतको कसूर कायम हुन सक्ने नदेखिएको, प्रतिवादीले स्वेच्छाले घुस रकम मागेको भन्ने नदेखिएको, प्रतिवादी उपर लगाईएको आरोपदावी वस्तुनिष्ठ प्रमाणहरूबाट पुष्टि हुन नसकेको। 	<ul style="list-style-type: none"> प्र.ले मौकामा र अदालतमा आरोपित कसूरमा इन्कार रही बयान गरेतापनि आफ्नो साथबाट घुस/रिसवत वापतको रु. ९६,३००।-बरामद भएको र उजुरी निवेदकसँग पटक-पटक फोन सम्पर्क गरेकोमा सावित रहेको, रंगेहात नमूना परीक्षणमा मुचुल्कामा खानतलासी बरामदी मुचुल्का एवं रकम बरामद भएको भनी गरेको सनाखत कागज समेतबाट प्र.ले वारदात घटाएको पुष्टि भएको, प्र. र निवेदक बीच भएको कुराकानीको अडियो रेकर्डकोमा रकम वागैनिङ्ग गरेको तथा माग गरेको देखिएको, उजुरकर्ता र मौकामा कागज गर्ने व्यक्तिहरूले अदालतमा आरोपमागदावीको व्यहोरालाई समर्थन हुने गरी बकपत्र गरेको, “आफूबाट बरामद भएको रकमलाई अन्यथा पुष्टि गर्न नसकेको अवस्थामा प्रतिवादी निर्दोष रहेको भन्ने नसकिने” भन्ने सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादीत सिद्धान्त (स.अ. बुलेटिन, वर्ष १८, पुस २०६६, पूर्णांक ४२०, पृष्ठ १० र ११) मा समेत उल्लेख भएको, सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मुद्दा ने.का.प. २०७२, अंक १०, नि.नं. ९४९० मा अनुसन्धानकर्ताले प्रमाण सङ्कलन गरेको निकायमार्फत आएको प्रमाणलाई आधार बनाउन मिल्दैन भन्ने प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन नसकिने भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको, प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा १३क. मा श्रव्य दृश्य माध्यमबाट विद्युतीय अभिलेखमा उल्लेख भएका कुराहरू प्रमाणमा लिन हुन्छ, भनी उल्लेख भएको।
२	प्रतिवादी शिव शंकर महतो (वि.अ. को मु.नं. (०७७-CR-००४०) को फैसला मिति २०७९।०२।२५	घुस/रिसवत लिई भ्रष्टाचार गरेको।	प्रतिवादी शिव शंकर महतोले भ्र.नि. ऐन, २०५९ को दफा ३ को उपदफा (१) को कसुर गरेको पुष्टि हुन आएकोले निजलाई विगो रु.१०,०००।- (दश हजार) कायम गरी भ्र.नि. ऐन, २०५९ को दफा ३ को उपदफा (१) र सोही ऐनको दफा ३ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम सजाय हुन।	फैसला: प्रतिवादीलाई सफाई। विशेष अदालतले सफाई दिँदा लिएका आधार: <ul style="list-style-type: none"> सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग नियमावली २०५९ को नियम ३० मिति २०७८ साल वैशाख ८ गतेदेखि लागु हुने गरी अमान्य र बदर घोषित गरिएको हुदाँ आयोगले नियम ३० 	<ul style="list-style-type: none"> सर्वोच्च अदालतबाट ०७४-WC-००२० को मुद्दामा सरकारी कोषको रकम बरामद गरिएको प्रमाणसम्म ग्रहणयोग्य नहुने हो, मुद्दा नै खारेज हुने वा भए गरेका सबै काम कारवाही बदर हुने होइनन। मुद्दामा संकलित अन्य प्रमाणको मुल्याङ्कनको आधारमा आरोपदावी ठहर हुने वा नहुने कुराको न्यायीक निरूपण गर्नु नै पर्ने हुन्छ भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको, सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मुद्दा ने.का.प. २०७२, अंक १०, नि.नं. ९४९० मा अनुसन्धानकर्ताले प्रमाण सङ्कलन गरेको निकायमार्फत आएको प्रमाणलाई आधार बनाउन मिल्दैन भन्ने प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन नसकिने भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको,

				<p>अन्तर्गत राज्य कोषबाट उपलब्ध गराएको र सोही रकम बरामद गरिएको हुँदा सो प्रकृया बमोजिम सिर्जना गरिएका आरोपदावी साथ पेश भएको बरामदी मुचुल्का, बरामद दशी, उजुरी, उजुरीकर्ताको बकपत्र, श्रव्यदृश्य सामग्री प्रमाणबाट अपवर्जन हुने,</p> <ul style="list-style-type: none"> • प्रतिवादिले मौकामा र अदालतमा आरोपित कसूरमा इन्कार रही बयान गरेको, • प्रतिवादिले बदनियतपूर्वक स्वेच्छाले रकम माग गरी घुस/रिसवत बापत लिएको भन्ने तथ्य प्रमाणद्वारा पुष्टि हुन सक्ने नदेखिएको, • प्रतिवादी उपर लगाईएको आरोपदावी पृष्टि हुने वस्तुनिष्ठ प्रमाण वादिले पेश गर्न नसकेको। 	<ul style="list-style-type: none"> • प्र.ले आरोपित कसूरमा इन्कार रही बयान गरेतापनि आफ्नो पाइन्टको पाकेटमा राखेको अवस्थामा रकम बरामद भएकोमा साविति बयान गरिदिए समेतबाट प्र. ले वारदात घटाएको पृष्टि भएको, • रङ्गेहात परीक्षण तथा नमुना संकलन मुचुल्का, खानतलासी एवं बरामदी मुचुल्का समेतबाट पृष्टि भएको, • उजुरकर्ता र मौकामा कागज गर्ने व्यक्तिहरुले अदालतमा आरोप मागदावीको व्यहोरालाई समर्थन हुने गरी बकपत्र गरेको, • श्रव्य-दृष्य सि.डी., स्क्रिप्ट राईटिङ्गलाई प्रतिवादीहरुले समेत अन्यथा पुष्टि गर्न नसकेकोमा प्रतिवादीहरुलाई आरोपदावीबाट सफाई दिने गरी भएको फैसला ने.का.प. २०७४ अंक ९ नि.नं. ९८८० मा सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित नजिर विपरीत भएको, • “आफूबाट बरामद भएको रकमलाई अन्यथा पुष्टि गर्न नसकेको अवस्थामा प्रतिवादी निर्दोष रहेको भन्न नसकिने” भन्ने सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित सिद्धान्त (स.अ. बुलेटिन, वर्ष १८, पुस २०६६, पूर्णांक ४२०, पृष्ठ १० र ११) मा समेत उल्लेख भएको।
३	प्रतिवादी हरिचन्द्र ठाकुर र अरुणकुमार यादव (वि.अ. को.मु.नं. (०७७-CR-००८२) वि.अ. को फैसला मिति २०७९।०३।३०	घुस रिसवत लिई भ्रष्टाचार गरेको।	प्रतिवादी हरिचन्द्र ठाकुरले भ्र.नि. ऐन २०५९को दफा ३ को उपदफा (१) को कसुर गरेकाले निजलाई विगो रू. १५,०००/- (पन्ध्र हजार) कायम गरी भ्र.नि. ऐन, २०५९ को दफा ३ को उपदफा (१) र दफा ३ को उपदफा १ को खण्ड (क) बमोजिम सजाय हुन र प्रतिवादी अरुणकुमार यादवले भ्र.नि. ऐन २०५९को दफा ३ को उपदफा (२) को कसुर गरेकाले निजलाई विगो रू. १५,०००/- (पन्ध्र हजार) कायम गरी भ्र.नि. ऐन, २०५९ को दफा ३ को उपदफा (१) र	<p>फैसला: दुवैप्रतिवादीलाई सफाई</p> <p>विशेष अदालतले सफाई दिँदा लिएका आधार:</p> <ul style="list-style-type: none"> • बरामद रकम आयोगले सरकारी कोषबाट उपलब्ध गराएको दशीको रुपमा विगो कायम गराई मुद्दा चलाउने परिपाटीका सम्बन्धमा सर्वोच्च अदालतले अधिवक्ता विष्णुप्रसाद घिमिरे वि. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग, टंगाल समेत भएको ०७४-WC-००२० भएको रिट निवेदनमा वृहद व्याख्या र विश्लेषण भई अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग नियमावली, २०५९ को नियम ३० को 	<ul style="list-style-type: none"> • प्र.हरु र निवेदकबीच भएको कुराकानीको अडियो रेकर्डकोमा रकम वागेनिङ्ग गरेको तथा माग गरेको देखिएको, • उजुरकर्ता र मौकामा कागज गर्ने व्यक्तिहरुले अदालतमा आरोप मागदावीको व्यहोरालाई समर्थन हुने गरी बकपत्र गरेको । • प्रतिवादीहरुले आरोपित कसूरमा इन्कार रही बयान गरेतापनि प्रतिवादी हरिचन्द्र ठाकुरले मौकामा बयान गर्दा निवेदक घनश्याम यादव खिडहरी, अरुण कुमार यादव र म बिच कुराकानी हुँदा फायल नक्सा बनाउन अभिन सहित फिल्ड जानु पर्ने हुन्छ तपाईको रू.१५,०००/- खर्च हुन आउछ त्यसैले सम्पूर्ण काम हुन अगाडी सो रकम अरुण कुमार यादवकोमा जम्मा गरिदिनु भनेर भनेको थिए भनी बयान गरेतापनि अर्का प्रतिवादी अरुण कुमार यादवले अनुसन्धान अधिकारी समक्ष बयान गर्दा निवेदक जग्गाको किताकाट गर्ने कामको लागि म समेत भई हरिचन्द्र ठाकुरलाई भेटी कुरा गर्दा निजले रू.१५,०००/- अतिरिक्त रकम दिएपछी मात्र काम गरिदिने भनेको र सो रकम निजले आफै नलिई मेरोमा जम्मा गरिदिने भनि शर्त राखेको हुनाले

		<p>दफा ३ को उपदफा १ को खण्ड (क) बमोजिम सजाय हुन ।</p>	<p>प्रावधान खारेज भइसकेको र ऐ. नियम ३० का आधारमा सिर्जना गरिएको प्रमाणलाई समेत अमान्य घोषित गरेको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • वरामद रकम नै प्रमाणमा लिन मिल्ने नभएपछि वरामदी मुचुल्कामा बस्ने व्यक्तिहरू तथा रकम वरामद गरी प्रतिवेदन दिन प्रतिवेदकहरू अदालतमा आई गरेका बकपत्रलाई स्वतन्त्र प्रमाण मानी प्रतिवादीहरूको कसूर ठहर गर्न मिल्ने अवस्था पनि भएन, • सि.डी. लिपिवद्ध गराउने सन्दर्भमा दुवै प्रतिवादीहरूले सि.डी.मा सुनेको कुरा मैले भनेको होइन, स्वर मेरो होइन भनी आफ्नो असहमति प्रकट गरेको, • प्रतिवादीहरूले आरोपित कसूरमा इन्कार रही बयान गरेको, • प्रतिवादीहरू उपरको आरोपदावी वस्तुनिष्ठ प्रमाणबाट पुष्टि हुन नसकेको । 	<p>निवेदकबाट मैले लिएको उक्त रकम हरिचन्द्र ठाकुरलाई दिनको लागि लिएको हो भनी मौकाको बयानमा सावित रहेको हुदाँ सह-अभियुक्तको पोल बयान व्यहोरालाई प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा ९क. बमोजिम प्रमाणमा लिनु पर्ने देखिएको,</p> <ul style="list-style-type: none"> • रंगेहात नमूना परीक्षणमा मुचुल्कामा खानतलासी वरामदी मुचुल्का एवं रकम वरामद भएको भनी गरेको सनाखत कागज समेतबाट प्र.हरूले वारदात घटाएको पुष्टि भएको, • सर्वोच्च अदालतबाट ०७४-WC-००२० को मुद्दामा सरकारी कोषको रकम वरामद गरिएको प्रमाणसम्म ग्रहणयोग्य नहुने हो, मुद्दा नै खारेज हुने वा भए गरेका सबै काम कारवाही बदर हुने होइनन। मुद्दामा संकलित अन्य प्रमाणको मुल्याङ्कनको आधारमा आरोपदावी ठहर हुने वा नहुने कुराको न्यायीक निरूपण गर्नु नै पर्ने हुन्छ भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको, • “आफूबाट वरामद भएको रकमलाई अन्यथा पुष्टि गर्न नसकेको अवस्थामा प्रतिवादी निर्दोष रहेको भन्न नसकिने” भन्ने सर्वोच्च अदालतबाट प्रतिपादित सिद्धान्त (स.अ. बुलेटिन, वर्ष १८, पुस २०६६, पूर्णांक ४२०, पृष्ठ १० र ११) मा समेत उल्लेख भएको, • सम्मानित सर्वोच्च अदालतबाट मुद्दा ने.का.प. २०७२, अंक १०, नि.नं. ९४९० मा अनुसन्धानकर्ताले प्रमाण सङ्कलन गरेको निकायमार्फत आएको प्रमाणलाई आधार बनाउन मिल्दैन भन्ने प्रतिवादीको पुनरावेदन जिकिरसँग सहमत हुन नसकिने भनी सिद्धान्त प्रतिपादन भएको, • प्रमाण ऐन, २०३१ को दफा १३क. मा श्रव्य दृश्य माध्यमबाट विद्युतीय अभिलेखमा उल्लेख भएका कुराहरू प्रमाणमा लिन हुन्छ भनी उल्लेख भएको ।
--	--	---	---	---